

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **H. P.**, zastoupeného Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímálovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2009, č. j. OAM-4-2/SŘ-2009, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2009, č. j. 5 Ca 13/2009 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Advokátce žalobce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímálové **s e** odměna za řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Výše označeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil usnesení Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie, ze dne 8. 12. 2008, č. j. CPR-13476/ČJ-2008-9CPR-T262. Tímto rozhodnutím bylo zastaveno řízení o žádosti žalobce o vydání nového rozhodnutí, kterým se ruší platnost rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce dle § 122 odst. 5 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, v rozhodném znění.

II.

Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem v záhlaví uvedeným zamítl. V odůvodnění soud zdůraznil, že vydání rozhodnutí dle § 122 odst. 5 písm. b) zákona o pobytu cizinců, je založeno na správním uvážení. Úkolem soudu tak je posoudit, zda tam, kde se žalobou napadené rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem. Zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění je výjimečným institutem; jeho užití předně předpokládá možnost pomnutí důvodů pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění obsažených v § 119 zákona o pobytu cizinců.

V daném případě žalobce po vstupu na území České republiky uváděl rozdílné údaje své identity, prokázal se neplatným cestovním dokladem vystaveným na jméno S. C., narozen X.; tyto skutečnosti byly důvodem vydání rozhodnutí o správním vyhoštění.

K žalobní námitce, že žalobce byl na české území dovezen převaděči, jichž se obával a při kontrole v tranzitním prostoru letiště uváděl nepravou identitu své osoby, soud uvedl, že vázaností pokyny obávaných převaděčů se však již žalobce nemůže dovolávat v dalších řízeních (v řízení o vyhoštění uváděl datum narození X. - odlišné od data uvedeného v předloženém cestovním dokladu; v řízení o azyl uvedl datum narození X.).

Žalovaný pro další pochybnosti o žalobcově identitě provedl šetření prostřednictvím Zastupitelského úřadu České republiky v Pekingu, to žalobcem tvrzenou identitu nepotvrdilo, naopak ji (dle zprávy Velvyslanectví České republiky ze dne 3. 11. 2008) vyvrátilo.

Městský soud přisvědčil úvaze žalovaného, že žalobce přesto, že v Číně žil 17 let a navštěvoval školu (jak tvrdí), neuvedl žádné konkrétní údaje umožňující zjištění jeho skutečné identity. Kdyby je býval uvedl, žalovaný mohl jeho tvrzení prověřit. Ve správním řízení se žalobce s těmito negativními zjištěními měl možnost seznámit a přes upozornění na možnost se k věci vyjádřit, neuvedl žádné konkrétní údaje, jež by k upřesnění jeho identity vedly. Závěr žalovaného, že není nalezen důvod pro změnu rozhodnutí o žalobcově vyhoštění, městský soud potvrdil. Napadené rozhodnutí tak bylo vydáno v mezích řádně odůvodněné správní úvahy; přetrvávala-li oprávněná pochybnost správních orgánů o žalobcově identitě, založená nejméně na skutečnosti, že neuváděl pravdivé údaje o svém věku, je odůvodněný závěr žalovaného o zamítnutí odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení.

III.

Žalobce (dále i „stěžovatel“) brojil proti rozsudku městského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, vady řízení, jež spočívaly v nedostatečném postupu správních orgánů a konečně v nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, jež spočívala v nedostatečných důvodech pro rozhodnutí.

Žalobce tvrdí, že hlavním důvodem pro zastavení řízení o jeho žádosti o vydání nového rozhodnutí je pouhá domněnka, že ve správním řízení jednal účelově. Vždyť již v předchozích řízeních sám připustil, že svoji identitu změnil, a to proto, že se měl povinnost řídit pokyny převaděčů. V době, kdy údaje o sobě měnil mu bylo pouhých 17 let, ocitl se v cizí zemi, bez finančních prostředků a zkušeností.

Uvedl, že nejednal v žádném případě účelově, jak se domnívá žalovaný i soud, ale jednal tak vzhledem ke svému nízkému věku a nezkušenosti.

Soud dospěl k závěru, že existují o žalobcově identitě pochybnosti, nezabýval se však žalobní námitkou, jakým způsobem fungují státní orgány v Čínské lidové republice. Obtížné zjištění identity osob souvisí se státní politikou jednoho dítěte (rodiče přihlašují k identifikaci pouze první dítě) a tak v mnoha oblastech Číny neexistují o obyvatelstvu patřičné doklady. Soud se nezabýval touto žalobní námitkou a jeho rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Správní orgán zbudoval své rozhodnutí na skutečnosti, že změnil-li žalobce identitu, nemůže být jeho žádosti vyhověno, tato úvaha je špatná; žalovaný nadto nezohlednil vyjádření orgánu sociálně právní ochrany dětí ze dne 17. 9. 2008, prokazující snahu žalobce o integraci do společnosti. Ze všech těchto důvodů tedy žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti, odmítl správnost stěžovatelova tvrzení a plně odkázal na důvody uvedené v rozsudku městského soudu, s nimiž se zcela ztotožnil.

V.

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Kasační stížnost není důvodná.

Ke skutkovému základu, vztahujícímu se k projednávané věci je podstatné a ze správního spisu i zřejmé, že správní řízení zahájil správní orgán přípisem ze dne 18. listopadu 2008, tento také doručil do vlastních rukou zástupkyni žalobce. Obsahem oznámení o zahájení správního řízení ve věci žádosti žalobce o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění bylo shrnutí důvodů, pro které byl dřívějším rozhodnutím žalobce vyhoštěn, shrnutí zákonných podmínek pro postup podle § 122 odst. 5 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., upozornění na možnost navrhnout nové důkazy k nyní uváděným novým tvrzením a především pak upozornění, že ke správnímu vyhoštění žadatele došlo z důvodu nejasnosti o jeho identitě, kterou se dalším šetřením (provedeným přes styčného policejního důstojníka, působícího na zastupitelském úřadu ČR v Pekingu) do současné doby nepodařilo vyjasnit. Správní orgán současně vyzval žadatele, aby se ke sdělení vyjádřil a upozornil jej, že pokud se tak ve stanovené lhůtě nestane, o žádosti rozhodne.

Pro vytýčení rámce, v jehož mezích se bude Nejvyšší správní soud pohybovat je podstatné, že žalobou napadeným rozhodnutím je rozhodnutí o zastavení řízení dle § 102 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, konkrétně pak zastavení řízení o žádosti žalobce o vydání nového rozhodnutí, jímž mělo být zrušeno původní (již pravomocné) rozhodnutí o správním vyhoštění.

Podle tohoto ustanovení správního řádu správní orgán usnesením zastaví řízení tehdy, pokud žádost účastníka neodůvodňuje zahájení nového řízení. Směřuje-li žaloba proti takovému rozhodnutí, pak je takto vymezeným okruhem rovněž určen přezkumný rámec odvolacího orgánu a rovněž tak příslušného soudu. Jak žalovaný, tak i městský soud tedy k návrhu žalobce

posuzovali, zda-li žalobcova žádost odůvodňovala zahájení nového řízení či nikoliv, a zda-li byl správní orgán oprávněn pro nedostatek důvodů řízení zastavit.

Znamená to, že nejen v žádosti samé může žalobce uvádět dostatek důvodů pro zahájení nového řízení, které bylo již prve pravomocně ukončeno, ale je samozřejmě možné, aby žadatel uváděl takové důvody i poté, co správní orgán o podané žádosti zahájí správní řízení a žadatele vyzve k možnosti vyjádřit se ke skutečnostem dosud správními orgány zjištěným.

V tomto smyslu je nutné v případě žádosti cizince o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění posuzovat nejen konkrétní okolnosti případu, ale také nové skutečnosti (zpravidla uvedené v žádosti), pro něž se cizinec domnívá, že již pominuly důvody jeho správního vyhoštění. V případě žalobce by takovými důvody mohly být skutečnosti, jimiž by objasnil svoji identitu, respektive by odstranil pochybnosti o ní, popřípadě by uvedl skutečnosti, které by správními orgány pomohly při pátrání po jeho identitě. Nic takového však skutečně žalobce neučinil, a to dokonce ani k výzvě správního orgánu k vyjádření se ke skutečnostem, z nichž bude správní orgán při rozhodování o žalobcově žádosti vycházet.

Dalším možným okruhem nových skutečností, pro které by bylo nutno revidovat již vydané rozhodnutí o správním vyhoštění by bezesporu patřil i možný zásah do rodinného a soukromého života cizince, který by další výkon rozhodnutí o správním vyhoštění mohl způsobit; a to právě proto, že zákon o pobytu cizinců v § 119 odst. 5 (posléze § 119 odst. 7, ve znění účinném do 24. 6. 2006 a § 119a odst. 2 v současném znění), zakazuje vydat rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže by byl jeho důsledkem nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince. Je-li nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince překážkou vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, musí být stejný tvrzený zásah posouzen i u žádosti o zrušení takového rozhodnutí. Ostatně, zásah do soukromého a rodinného života je třeba posoudit i z hledisek vyplývajících z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (viz např. *Moustaquim* proti *Belgii*, rozsudek ze dne 18. února 1991, Series A, č. 193; *Boultif* proti *Švýcarsku*, stížnost č. 54273/00, ECHR 2001-IX). Ani tímto směrem však žalobce svoji žádost nesměřoval.

Podstatné pro souzenou věc je tedy to, že je právě na žalobci, který hodlá vyvolat nové řízení ve věci rozhodnutí o správním vyhoštění, aby shromáždil dostatek důvodů, pro které jej správní orgán skutečně zahájí a které bude v tomto novém řízení prověřovat, posuzovat a na základě nich pak znovu o věci rozhodovat. Pokud však žalobce takové důvody nepředestře, pak správními orgány nezbyvá, než řízení pro jejich nedostatek zastavit. Jinými slovy, nedá-li návrhatele správními orgány svým návrhem a důvody v něm uvedenými příležitost ke zjišťování skutečností pro danou věc podstatných (zde jeho identity), pak jim jen stěží může vytykat nedostatečné zjištění okolností rozhodných pro věc samu.

V tomto ohledu je pak i bez významu stěžovatelova výtka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu; je sice skutečností, že se městský soud nezabýval situací v Číně stran registrace obyvatel a přehledu o nich, avšak tuto žalobní námitku chápe Nejvyšší správní soud (zřejmě shodně s městským soudem) jako podporu k žalobcovu tvrzení, že skutečnost, že nebyla žalobcova identita šetřením správními orgány vyjasněna, je zaviněna liknavostí správními orgány. Pokud se však městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku zabýval a vypořádal s žalobní námitkou nedostatečně zjištěného skutkového stavu, zdůraznil, že sám žalobce neposkytl svými návrhy či důvody dostatečný prostor k dalšímu zjišťování či pátrání po žalobcově identitě, pak náležitostem odůvodnění v tomto ohledu vyhověl a správnost kasační námitky nepřezkoumatelnosti rozsudku je nutno zcela odmítnout.

Pokud žalobce v žádosti o zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění uváděl, že identitu si po příchodu do České republiky změnil, protože plnil rozkazy převaděčů, pak je na místě výtky správních orgánů i městského soudu, že takový stav však žalobce udržoval po velký úsek pobytu na českém území, a to v průběhu navazujícího řízení o správním vyhoštění, aniž by jeho obava z převaděčů byla již jakkoliv odůvodněna. Shledal-li žalovaný (jakož i městský soud) v takovém žalobcově postupu prvky účelovosti, pak tento závěr sdílí i Nejvyšší správní soud.

Námítku, že správní orgány jen minimálně zohlednily vyjádření orgánu sociálně právní ochrany dětí, jakož i další žalobcovy snahy o integraci vnesl stěžovatel nově až v kasační stížnosti; námitka je proto nepřijatelná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud neshledal rozsudek městského soudu nezákonným, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává, neboť ze soudního spisu je zřejmé, že mu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Podle § 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, jež mu byl soudem ustanoven, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci soud ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti nepřiznal, neboť v podání ze dne 21. 1. 2010 se nároku na odměnu a na náhradu hotových výdajů výslovně vzdala.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2010

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu